

Door Weer en Wind

natuurpunt regio roeselare

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

3/5959
P608472

Nieuwjaarsreceptie

Steenuilhappening

Veerse Meer
+ Schouwen

Willy's kerkuilen

*Steenuilhappening,
uw persoonlijke
uitnodiging
binnenin*

Verantwoordelijke uitgever Koen Maes - Beukhoutstraat 50 - 8650 Houthulst

natuurpunt
natuur voor iedereen Mandelstreek

GRILL ACADEMY
THE ORIGINAL BY WEBER®

**NIEUW BIJ
VANRAES**

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin! In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES
alles voor tuin en tuinbouw

www.vanraes.be

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15

biovita
DE ANDERE SUPERMARKT

Biovita Roeselare

Meensesteenweg 51

www.biovita-shop.be

Biovita Brugge St.Andries
Torhoutsesteenweg 179

Biovita Brugge St.Kruis
Maalsesteenweg 299

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Sap van eigen fruit

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAÏENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN
DUURZAAM BOUWEN

Algemene Bouwonderneming
Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
fax 051 21 14 59

erikdebalbvba@skynet.be
www.debalerik.be

Klimaatbeleid: wat kunnen we minder doen... of wat kunnen we meer en beter doen?

Het zijn turbulente en onzekere tijden voor de natuur- en milieubewegingen. Inderdaad, opnieuw de startzin van vorig inleidend woordje. Juist voor het doorsturen van dit stukje tekst gebeurt er op politiek vlak nog heel wat omtrent het klimaat ... Och, en ook een mooi excuus voor het voor één keer iets te laat doorsturen van mijn 'inleidertje' naar redacteur Koen.

In een artikel iets verder in het tijdschrift schrijf ik waar het echt op aankomt tijdens de VN-klimaatconferentie (COP21), begin december in Parijs. En dat het belangrijk is! Ondertussen zien we dat grote spelers de 2°C-grens willen opschuiven naar 3°C wat compleet dwaas is. Men wijst er reeds jaar en dag op dat zelfs 1,5°C temperatuurstijging ergere gevolgen heeft dan de 2°C-stijging met de inzichten van zeg maar 5 à 10 jaar terug!

Ondertussen bekvechten Belgische politici over het onderhandelde klimaat(voor)akkoord tussen de drie gewesten en het federale niveau en dreigt ons land met de billen bloot én met rode kaken op de klimaatop in Parijs te staan. Het ondergraaft terzelfdertijd de sterkte van Europa aan de onderhandelingsstafel. Slechts een eensgezind Europa kan als één blok een vuist maken naar bijvoorbeeld China en de Verenigde Staten. Maar dit is niet alles: een recent rapport van het Europees Milieuagentschap situeert ons land nu al bij de vier slechtste leerlingen van de Europese klas, inzake het behalen van de doelstellingen in verband met de beperking van de uitstoot van broeikasgassen. Zo moeten we nog een verdrag ratificeren, het amendement IJsland dat een aanvulling is op het Doha-akkoord van 2012. Naast België gaat het ook over de landen Polen, Griekenland, Cyprus en Roemenië.

Is het milieu en klimaat wel een prioriteit van onze regeringen? Na zes jaar onderhandelen hebben we een voorakkoord dat onmiddellijk werd afgeschoten: de start van vele politieke spelletjes op de verschillende niveaus. Ook hier weer ligt Joke Schauvliege (CD&V) onder schot omdat ze te weinig uit de brand zou hebben gesleurd voor Vlaanderen, maar ook Marie Christine Marghem (MR) voor haar zware inschattingsfouten omtrent gegevens over groene stroom, op basis waarvan het voorakkoord er gekomen is ... Het gaat dus inderdaad over geld, budgetten en helaas niet meer over ambities om onze aarde leefbaar te houden voor elke bewoner en ten hoogste nog over wat we minder kunnen doen dan oorspronkelijk beloofd.

Maar het is niet allemaal kommer en kwel. De 'climate express' waaronder ook NP Mandelstreek zijn schouders heeft gezet, zal naar ik hoop een massa volk naar Parijs gebracht hebben om de politici met vaak foute agenda's stevig onder druk te zetten om

te komen tot een ambitieuze, coherente, sociale en bindende klimaatovereenkomst. Ook een ander internationaal fenomeen doet zich voor: NGO's, bedrijven en academici engageren zich samen om actie te ondernemen tegen de opwarming van de aarde. Zo maken in België al 115 captains of society deel uit van deze ongewone coalitie (KBC group, IKEA, Unilever, Solvay, Jansens Pharmaceutica ...; Broederlijk delen, Bond Beter Leefmilieu; Vlerick, Antwerp management School ...). Zij zien zich als klimaatambassadeurs, en zien in dat hoe we nu op de klimaatveranderingen reageren onze manier van leven en werken in de (verre)toekomst zal bepalen. Ze doen het allemaal vanuit een opportuniteitsagenda: door de transitie naar een koolstof-arme maatschappij zal groei en werkzaamheid gecreëerd worden en zijn we minder afhankelijk van (dure) fossiele brandstoffen.

Een coherent milieubeleid betekent: enorm besparen op energiekosten, besparen op gezondheidskosten, ... maar ook de realisatie van heel wat groene jobs en een grote winst voor onze natuur! En daar gaan alle lokale afdelingen van Natuurpunt voor. En zonder het gewicht van het aantal (leden) kunnen we geen vuist maken naar de talmende politici, van Vlaams niveau tot mondiaal niveau. Genieten van de restjes natuur betekent ook ze beschermen en ijveren voor een beter milieu waarvan een zo stabiel mogelijk klimaat een hoeksteen vormt.

Peter

Inhoud

Klimaatbeleid.....	pag. 3
<u>Aankondigingen:</u>	
Er wordt weer geklopt tussen Kerst en Nieuw.....	pag. 4
Info-avond over erfenissen en legaten.....	pag. 4
Een stevig kerst- of nieuwjaarsideetje	pag. 5
Winterdag in de Oostkustpolders	pag. 5
Mis deze feestelijke steenuilenhappening niet!	pag. 6
Het grote vogelweekend	pag. 6
Nieuwjaarsreceptie en fotojaarverslag	pag. 7
Ontdek de Oosterschelde	pag. 8
<u>Voorbij activiteiten</u>	
Paddenstoelen in plaatjes	pag. 9
<u>Kleiputnieuws</u>	
Slagwerk in de Kleiputten	pag. 10

<u>Natuurbeheer</u>	
Hoe zit dat nu met ons klimaat?.....	pag. 11
<u>Activiteitenkalenders</u>	pag. 12
<u>Natuurbeheer</u>	
Hoe zit dat nu met ons klimaat? vervolg pag. 11	pag. 15
Ingrijpen op hoog niveau	pag. 15
<u>Natuursprokkels</u>	
De blauwvoet (deel 2).....	pag. 16
Kerkuilen vinden hun stekje	pag. 18
Goudhaantjes boven en onder de grond	pag. 20
<u>Close-up:</u>	
Roos - Rosa sp.	pag. 21
Colofon	pag. 22
Personalia	pag. 22

Er wordt weer geklopt tussen Kerst en Nieuw

Je raadt het misschien al, ook bij de start van deze laatste week van het jaar ben je bij ons welkom om eens duchtig de dikke lagen stof van een gans jaar te komen uitkloppen. Of na het te heftig tafelen eens grondig schoon schip kunnen maken met de hardnekkige nevels in je hoofd. Voeg daarbij dat het een namiddag getimmer wordt voor een nobel doel: mezen en ander gevogelte een knusse thuis of een gedekte wintertafel te bezorgen. Je zal een goed excuus moeten verzinnen om er niet bij te zijn.

Kinderen en kleinkinderen kunnen zich zeker ook volledig uitleven onder het waakzaam oog van een van de (groot)ouders en de supervisie van nestkast/voedertafelontwerper Ludo. Een luidruchtige maar leuke bedoening is het zeker, waar plaats is voor velen, al dan niet ervaren in deze vorm van slagwerk. Kladwerk hoort er ook bij, als daarmee de mussenhotels en andere bouwsels maar een duurzame bescherm laag krijgen. Net als vorig jaar kan iedere deelnemer een afgewerkt nestbakje meehebben tegen de ledenprijs van een zelfbouw pakket = €6.

Naar aloude traditie serveren we weer lekkere versgebakken cake. De warme chocomelk zorgt dat je ook binnenin op temperatuur kan blijven. Voor de ouderen is een afzakkertje voorzien, om in de Kerstsfeer te blijven. Dat tikt lekker. Tot slot willen we alle bouw- en kunstwerken klaar hebben tegen 16u30: het aftellen naar Nieuwjaar mag dan gerust beginnen.

Waar en wanneer?

We zijn weeral welkom in de loods van aannemersbedrijf Erik Debal, Verbrandhofstraat 130 in Roeselare, waar op maandag 28 december vanaf 13u30 tot 16u30 het klopfest doorgaat.

Meebrengen?

Wie er oren naar heeft: hamer, tang en oordopjes zullen je van pas komen, wil je je mannetje staan.

Voor anderen wordt het de verfkwest, waarvan we een voorraadje beschikbaar houden. Maar zorg zeker voor warme kledij die ook een verfspatje verdraagt.

Seintje vooraf?

Om te kunnen inschatten met hoeveel jullie komen afzakken, is een belletje of berichtje welkom enkele dagen voordien op 051225852 of natuur.mandelstreke@gmail.com

Infoavond erfenis en legaten

Wilt u ook na uw leven nog mee helpen aan de bescherming van de Vlaamse natuur? Door Natuurpunt als begunstigde in uw testament op te nemen, beschermt u onze natuurpracht voor later. Zo helpt u mee om uw mooiste herinneringen aan natuur en landschap te delen met toekomstige generaties.

Met een legaat kan Natuurpunt natuurgebieden verwerven en beheren. Om de biodiversiteit voor de volgende generaties te behouden, worden erfenissen alsmaar belangrijker. Er bestaan verschillende formules.

Met het duo-legaat kan je iets nalaten aan een goed doel zonder je erfgenamen tekort te doen, want zo erven zij zonder successierechten te moeten betalen.

Een win-win voor je familie of geliefden, én voor de natuur!

Samen met Velt organiseert Natuurpunt Mandelstreke een **infoavond in DC Ten Elsberge op maandag 15 februari om 20.00 uur**. Via concrete praktijkvoorbeelden geeft spreker Joost Verbeke een overzicht van de mogelijkheden en de voordeligste formules. Hij is contactpersoon voor schenkingen en legaten bij Natuurpunt.

We voorzien een lekker traktaat voor elke deelnemer!

Karel en Kristien Desmet-Naessens "Le Bellet" - 19400 Monceaux sur Dordogne
Corrèze - France.

"Le Bellet"

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur

www.aubellet.com

kristien.naessens@gmail.com
0033 555 911 017
of +32 (0)486 021 249

Op zoek naar een stevig Kerst- of Nieuwjaarsideetje?

We duiken eindelijk onder in meer winterse temperaturen wat velen aan den lijve zullen ondervinden. Toch wie dag in dag uit moet buiten leven. Die moeten in goede conditie blijven en voldoende brandstof in de tank hebben. Of met een volle maag kunnen rondkomen. Wij kunnen daar ons graantje toe bijdragen in de tuin door passend voer voor overwinterende vogels uit te strooien of op te hangen.

Met Mandelstreke hebben we een voorraadje voedertafels - hangend, staand of muurmodel - en een notenvoederruif gemaakt. Zelf doe je dit wellicht al langer, maar je kan er familie of kennissen mee verrassen. Alle bouwsels zijn stevig gemaakt, milieuvriendelijk verduurzaamd (thermowood) en mooi afgewerkt.

Met de aankoop draag je tweemaal bij voor de natuur. Weer een extra voederplaats voor tuinvogels. Bovendien financieren we met de opbrengst andere langlopende natuurprojecten in Mandelstreke, o.a. voor steenuilen. Lees hierover nog meer verder in dit nummer.

Bij Ludo en Piet kan je je centen kwijtraken en de 'vogelbistrootjes' afhalen. Laat ons iets weten via telefoon of mail. Je vindt ons onder Colofon p 22 bij steenuilwerkgroep of natuur-en milieueducatie.

voedertafel hangend
vloergrootte 300 X 400 mm
leden: €18/ niet-leden: €20

voederplank klein
vloergrootte 200 X 250 mm
leden: €9/ niet-leden: €10

Ruif gevuld met noten: leden €8/ niet-leden €9
Ruif zonder noten: leden €6/ niet-leden €7

voedertafel op paal 1,5 m,
vloergrootte 300 X 400
leden €23/ niet-leden €25

Zin in een winterdag te midden de wildernis van de Oostkustpolders?

Uitkerke, Damme: bij doorwinterde vogelaars gaat bij de naam alleen al het hart sneller kloppen. Om elke bocht van de rietkragen en slootjes kunnen de meest verrassende winterse waarnemingen op je zitten te wachten, terwijl de roep van smienten non-stop in de oren klinkt. Tussen duizenden kol- en kleine rietganzen op zoek gaan naar een familie kleine zwanen, jagende blauwe kiekendieven, een stootduikende slechtvalk of verrast worden door een smelleken en velduil: het doet ons wat!

Vanuit een van de vele schuilhutten krijg je de kans om watersnippen en andere steltlopers op een paar meter voor je hun kostje zien verzamelen. Je zou voor minder je adem inhouden. Heerlijk ook om gewoon uit te waaien te midden een van onze meest onaangetaste eeuwenoude polderlandschappen...

We kunnen dit samen beleven op **zondag 13 december** tijdens onze uitstap naar de polders in Uitkerke en Damme. Duffel je warm in, voorzie een picknick waarvan we 's middags in Groenwaecke, het knusse bezoekerscentrum van de Uitkerkse Polder, kunnen genieten.

In de namiddag wandelen we in de ruimere buurt van het pittoreske polderstadje Damme. Gebieden als de Romboutswerve, de natuurrijke eeuwenoude stadswallen of de waterrijke polders langs de Damse Vaart behoren tot de vele mogelijkheden. Dit hangt onder meer af van waar grote concentraties van overwinterende ganzen en andere watervogels zich op dat ogenblik vooral ophouden. En waarom achteraf niet bij een goed glas de dag nog eens herbeleven in een Dams cafeetje?

Zorg dat je erbij bent om 8u30! We voorzien om tegen 18u30 terug thuis te zijn.

Piet Desmet

Mis deze feestelijke steenuilenhappening niet!

Razendsnel gaat het. We hebben alweer het vorig tienjarig jubileum van onze succesvolle Steenuilwerkgroep 10 jaar achter ons. Met de gedreven trekker Ludo ondertussen stevig in het zadel. Of beter nog, steengoed verankerd in de zoveelste verbeterde versie van de uilennestbakken. Meer dan redenen genoeg om deze verjaardag, **20 jaar steenuilenwerking in Mandelstreek**, onder het volle daglicht te brengen.

In het volle daglicht: dit moeten we toch wat nuanceren: de jubileumviering gaat op **vrijdag 11 maart 2016** pas 's avonds door, waarbij we om 19u30 starten met een drankje en hapje om de tongen wat losser te maken.

Hierbij zijn ook jullie welkom, naast de gastsprekers en leden van de ruime Steenuilenwerkgroep van Natuurpunt. Je verneemt er, naast de infostand over Steenuilen met o.a. de verschillende nestkasttypes, veel nieuws over die bijzondere maar weinig opvallende vogelsoort. Het spreekt voor zich dat ook de resultaatoverzichten van de acties rond bescherming en broedsucces van de kleinste Vlaamse uilensoort aan bod zullen komen.

Programma

19u30: Welkomst met een natje en droogje, gelegenheid tot rondneuzen op de infostand.

20u15: Philippe Smets over steenuilen en hun habitat, leefgewoonten en bescherming.

De gastspreker, woonachtig in Tienen, is regionaal coördinator van de steenuilenwerking in Vlaanderen.

21u00: Pauze. Misschien lukt het om dan een gerevalideerde steenuil vrij te laten.

21u30: Ludo Momerency over de resultaten van 20 jaar steenuilenwerking in Mandelstreek.

'Onze' Ludo is al een paar jaar coördinator van de steenuilenwerking in West-Vlaanderen.

Na de presentatie van Ludo is er gelegenheid tot vraagstelling, gevolgd door een gezellige babbel rond de bar.

22u30: Afsluiten van de avond.

Afhankelijk van het weer lukt het dan misschien nog om roepende steenuilen in de buurt aan het werk te horen.

Praktisch

In de grote zaal van De Zilverlink, Meensesteenweg 412 Roeselare.

Er is parkeergelegenheid vlakbij.

De deelname aan de jubileumviering/info-avond is gratis, maar geef tijdig een seintje van jullie komst.

steenuilenwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be of 051 225280

Tel de vogels in je tuin op 16 en 17 januari

De winter is in aantocht en dat betekent maar één ding: Het Grote Vogelweekend van Natuurpunt komt eraan!

Tijdens die massale tuinvogeltelling neem je samen met duizenden andere tellers deel aan een groots burgeronderzoek naar de toestand van onze tuinvogels.

Hoe tel je mee?

1. Maak je tuin of terras vogelvriendelijk: voorzie goed vogelvoer, veilige schuilplaatsen en proper water. Des te vroeger je hiermee start, des te meer vogels op en rond je voederplaats!
2. Download je tellijst op www.vogelweekend.be en neem je verrekijker (niet noodzakelijk) bij de hand. Bekijk dan minstens een half uurtje de vogels in je tuin of op je terras.
3. Gebruik de hulpmiddeltjes om de vogels te herkennen op www.vogelweekend.be
4. Noteer per soort het grootste aantal dat je tegelijkertijd zag.
5. Geef je telling in op www.vogelweekend.be

Natuurpunt beschermt en beheert het hele jaar door belangrijke vogelgebieden in Vlaanderen. Wil je meer weten over de natuurgebieden die Natuurpunt beheert? Neem een kijkje op www.natuurpunt.be

Uitnodiging tot de Nieuwjaarsreceptie van NP Mandelstreke

Vrijdag 22 januari 2016 om 19u30
Zaal Zilverlink – Meensesteenweg 412 – 8800 Rumbeke

We nodigen graag alle leden en sympathisanten uit om samen het glas te heffen op een natuurrijk en biodivers 2016! Iedereen is welkom, zowel zij die vrijblijvend eens willen komen kennismaken met de lokale werking als zij die zich verder wensen in te zetten in de vereniging.

De **kernen en werkgroepen** van Mandelstreke stellen zich voor via een kort overzicht van de planning voor 2016 en een verslag van de werking van 2015, vooral via foto's van voorbijge activiteiten.

Je eigen foto's, genomen op één van deze activiteiten, kun je – graag tijdig – hiervoor doorgeven op fotoarchief@natuurpuntmandelstreke.be via www.wetransfer.com. Voorzie deze van voldoende commentaar, zodat dit kan meegegeven worden tijdens de presentatie (bv welk dier of plant komt in beeld, waar is die genomen,...).

Er wordt ruim tijd voorzien voor een losse babbel, maar ook bieden we de kans aan iedereen die een functie wil opnemen in het afdelingsbestuur. Men kan zich hiervoor melden bij het secretariaat op 050 347824 of secretaris@natuurpuntmandelstreke.be, of stelt zich de avond zelf nog kandidaat.

Dit jaar is terug de helft van het huidig bestuur uittreidend: **Johan Plouvier, Koen Maes, Koen Vandepitte, Michael Parmentier, Philippe Deprez, Willy De Ruyter**.

Deze gelegenheid grijpen we ook aan om een oproep te doen aan degenen die wensen mee te denken rond het milieu- en ruimtelijke orderingsbeleid in de gemeente, aan ledenwerving en promotie van de vereniging te doen enz.

Als blikvanger deze keer, brengt Luc Lambert een visueel verslag van de kerkuilenfamilie bij Willy.

De vorig jaar tentoongestelde foto's van onze natuurfotowedstrijd worden ook geveild voor het goede doel, het **“goede doel”** is het **“reservatenfonds3567,Mandelstreke”**. In dit reservatenfonds wordt geld gestort dat exclusief bestemd is voor de aankoop van gronden met natuurwaarde in het werkingsgebied van Mandelstreke. Met een aangepast beheer kunnen zij ontwikkeld worden tot natuurgebied.

Dus kom naar de nieuwjaarsreceptie en doe een bod. De Natuur zal u dankbaar zijn!

Er staat ook een standje van de minionderneming **Pajaro's Garden** van het 7de jaar dierenverzorging bij VABI die speciale verbeteringen voor tuinvogels verkopen.

Gelieve te verwittigen met hoeveel personen je zal aanwezig zijn, zodat we kunnen inschatten hoeveel veggie-hapjes we moeten voorzien.

Fotojaarverslag 2015

Voor het archief van NP Mandelstreke maken we ieder jaar een fotojaarverslag. Dit is een selectie uit de foto's die door de deelnemers aan de activiteiten werden ingestuurd.

We doen dan ook ieder jaar een oproep om zoveel mogelijk foto's van activiteiten in te sturen. Er worden ook geen hoge kwaliteitseisen gesteld. Iedere duidelijke foto komt in aanmerking. Alle onderwerpen zijn welkom, als ze maar op één of andere activiteit werden gemaakt. Foto's met personen (deelnemers) zijn altijd geëerd, maar ook planten, dieren, landschappen. Misschien is het wel nuttig om in de bestandsnaam het onderwerp te benoemen, vooral bij moeilijk te determineren onderwerpen zoals vogels, planten, zwammen e.d. Dit is geen verplichting.

Alle foto's, ook deze die niet in het jaarverslag komen, worden bewaard en per activiteit en per inzender opgeslagen. Zij kunnen gebruikt worden in een publicatie, in 'Door Weer & Wind' of op de infostand en dan wordt telkens de naam van de fotograaf vermeld.

De foto's kunnen worden opgestuurd naar fotoarchief@natuurpuntmandelstreke.be

Het liefst hebben we de foto's in een grote resolutie, zodat ze eventueel ook in drukwerk kunnen gebruikt worden.

Indien het fotobestand dat je wenst te versturen groter wordt dan 5MB raden we aan dit te doen met www.wetransfer.com. Dit is gratis tot 2GB en je moet geen software op je pc of laptop installeren. (Opgelet, niet 'wetransfer.plus' want dit is betalend.)

Pajaro's Garden

7 leerlingen van het 7de jaar 'Dierenspecialzaak' van het VABI te Roeselare richten dit jaar mini-onderneming 'Pajaro's Garden' op. De onderneming legt zich toe op het creatief vervaardigen van wintervoer voor vogels en nestkasten tijdens de lente.

Hun creaties kunnen voor het eerst bewonderd en aangekocht worden op de kerstmarkt te Roeselare, op 10 december. De leerlingen van de minionderneming verkopen ook nestkasten en ruiven van NP-Mandelstreke. Piet en Peter zijn overigens de peters van dit mini-ondernemingsproject.

Ontdek de Oosterschelde

De Oosterschelde is het grootste en natste nationaal park van Nederland. Het is een wereld van getij, wind en vooral water, veel water. Door het getij is het landschap altijd anders. Bij eb zie je de platen en slikken, bij vloed is het een spel van wind en water. Onder water een prachtig kleurige wereld. Achter de dijken herinneringen aan het leven van de Zeeuwen met de zee in de vorm van karrevelden, inlagen en kreekgebieden.

- Goessche Sasinlaag en Zandkreek-zuid bij Wilhelminadorp
- Katse Plaat bij de Zandkreekdam, die het Veerse Meer scheidt van de Oosterschelde met de typische wintergasten zoals smienten, rotganzen, krakeenden, bergeenden, wulpen, middelste zaagbekken, brilduikers, tafeleenden ...
- Havenhoofd Zierikzee (hotspot voor bruinvissen) en Zierikzeese inlagen
- Prunjepolder (hét vlaggeschip van Plan Tureluur)
- Brouwerssluis (hotspot voor zeehonden, waarnemingen van roodkeel- en andere duikers, ijseenden, eidereenden, zaagbekken en brilduikers)
- Koudekerkse en Bootsinaag bij de Plompe Toren, de Plompe toren is het enige overblijfsel van het dorpje Koudekerke.
- Eiland Neeltje Jans

Raadpleeg ook:

- Een interactieve kaart: <http://www.vvvzeeland.nl/nl/over-zee-land/interactieve-kaart> en klik 'natuurgebieden' aan en klik op het symbooltje van het natuurgebied.
- <https://www.natuurmonumenten.nl/plan-tureluur>

We vertrekken 's morgens vroeg om 08u00 op **zondag 7 februari 2016** in de Meiboomlaan vóór Roularta via carpooling (5c/km). Terug thuis omstreeks 19u00. Breng uw verrekijker (en eventueel telescoop) en een picknick mee. Stevige wandelschoenen zijn ok, laarzen moeten niet persé. Warme regendichte kledij wel.

Deze traditie om tijdens de krokusvakantie de Westerschelde over te steken, bestaat al sinds 1978 in onze afdeling. Dit is de 31e keer dat we dit doen. Soms blijven we ten zuiden van de Oosterschelde maar veelal steken we ook de Oosterschelde over en bezoeken we verschillende gebieden in Schouwen-Duiveland. Schouwen-Duiveland is het noordelijkste schiereiland van Zeeland en wordt omringd door de Noordzee, het Grevelingenmeer en de Oosterschelde. Een vriendelijk polderlandschap met mooie dorpen, brede duinen, dijken vanwaar het mooi vogels kijken is, bossen en binnendijkse moerassen die zijn ontstaan door de watersnoodramp van 1953.

Enkele mijlpalen in het gebied, sinds de start van de Deltawerken na de watersnoodramp van 1953:

- Het Veerse Meer is afgesloten van de Noordzee sinds 1961 door de Veerse Gatdam en sinds 1960 van de Oosterschelde door de Zandkreekdam. Wist je dat er sinds 2004 terug zout water uit de Oosterschelde ingelaten wordt waardoor er een getij van 10cm ontstaat?
- In 1978 is de Brouwerssluis aangebracht in de Brouwersdam (die er is sinds 1971) om de verzoeting van het Grevelingenmeer tegen te gaan.
- In 1986 is de Oosterschelde gedeeltelijk afgesloten van de Noordzee via de Oosterscheldekering. Sindsdien is het getijdeverschil teruggelopen tot zo'n 3m.
- In 1991 startte het 'Plan Tureluur'. Dit natuurontwikkelingsplan aan de Zuidkust van Schouwen moest het verlies aan slikken en platen door de stormvloedkering opvangen.
- Sinds 2002 zijn alle natuurgebieden die we al die jaren langs de Oosterschelde bezochten, nu opgenomen in het grootste 'Nationale Park' van Nederland.

Een greep uit mogelijke gebieden die we kunnen bezoeken :

- Oosterschelde tussen Wolphaartsdijk en Goes
- Schelphoek bij Wolphaartsdijk aan het Veerse Meer

foto's: Johan Hanssens

Paddenstoelen in plaatjes (excursie te Callenelle op 11 oktober)

Mooie waarneming tijdens de voorbereiding: de zeldzame (rode lijst) zwarte truffelknotswam. Deze zwam parasiteert ondergronds op hertentruffels.

Kleurig koraalzwammetje

Gewone honingzwam in contrast met de sombere honingzwam

Gewone honingzwam in contrast met de sombere honingzwam

Koeienboleet
let op de zwak langs de steel aflopende, hoekig samengestelde poriën.

Alle kenmerken van de bruine ringboleet in één beeld: Hoedhuid met ingegroeiende vezeltjes, buisjes met fijne, ronde poriën. Ring langs de onderkant bleek violetgrijs en bruine korreltjes op de steel boven de ring.

Schubbige bundelzwam in vol ornaat

Sommige paddenstoelen kunnen houtstof verteren.
Benieuwd of Piet dit ook kan?

BOEM

Daar ligt alles

Met enige verbeelding en deze aanhef van Paul Van Ostaijen zou dat een resumé kunnen zijn van de herfstwerkdag in het reservaat op zaterdag 21 november. We schrikten inderdaad op van een bliksemschicht en donderslag terwijl voor we ons klaarmaakten om aan de slag te gaan. Met zelfs een eerste sneeuwopgong en een drastische temperatuurduik na de heetste herfst sinds de metingen! Het zag ernaar uit dat we de euforie van meer dan 20 jaar mooi weer op deze werkdag grondig zouden moeten bijstellen.

Door het Hartslagfestival in de Traxsite, waar we die dag ook aan deelnamen, moesten onze krachten verdeeld worden: met uitgedunde rangen tegenover vorige jaren zakten een twintigtal werkvrijwilligers af richting reservaat.

De ochtend bleef verder zo goed als droog waardoor al vlug, na voorbereidend maaiwerk, heel wat exoten, vooral robinia, aan de rand van het moeras tegen de grond gingen. Meer dan voldoende sleurwerk voor wie het te koud zou krijgen.

De nog net bereikbare rietzones werden gemaaid, waarmee oude en nieuw uitgepaalde houtwallen konden worden aangevuld. Dit maaisel kwam bovenop de hopen fijner snoeihout. Ook de kruin van de zwaarste knotwilgen werden gepluimd en gesorteerd in snoei- en brandhout.

Tijdens een rustpauze lukte het ons, ondanks de dreigende wolken-taal, om de welkome soep nog net min of meer droog in open lucht binnen te slurpen.

In de observatiehut werd het letterlijk spannend om ons tegen de middag te verdringen rond de veggie-kookkunsten van Rita en Hans. Met bakken water poogden de wolken ondertussen onze dorst te lessen, gevolgd door abrupte opklaringen. Die gaven ons via de kijkgaten zicht op een door kraaien getergde buizerd. Even later kregen enkele gluurders, de mond vol cake van Vera, een ijsvogel te zien doorheen de kijkgaten. Verder lieten dodaars, waterral, wintertalingen en in de kruinen enkele goudhaantjes zich bijna voor iedereen horen.

We raakten bij een opklaring dan toch probleemloos de deur uit, goed gevuld en van binnen opgewarmd om in gespreide slagorde op-nieuw aan het werk te gaan. Ook de buien deden toenemend hun best waardoor het wijs was stilaan af te werken. Opruimen geblazen vanaf 15uur, waardoor het gebied weer in volle rust verkeerde tegen vier uur.

(na razen rennen razen rennen razen **RENNEN** eindigt hiermee ook het gedicht van Van Ostaijen...)

We hoefden ons, met een beperkte ploeg en minder gunstig weer, absoluut niet te schamen voor het werk dat in die korte werkdag verzet werd. Dank aan alle warmbloedige medewerkers!

PAUKESLAG PLAT

tekst en foto's: Piet Desmet

Hoe zit dat nu met ons klimaat?

't Wordt warmer

De globale temperatuur van onze aarde dreigt dit jaar meer dan een volle graad hoger te liggen dan voor de industriële revolutie. De gemiddelde temperatuur van 2015 zou 1,02 graden hoger liggen dan het gemiddelde van 1850 – 1900. 2014 was het warmste jaar sedert de metingen en 2015 zal dit record nog breken. Zo voorzien de meteorologen dat we steeds vaker die grens van 1°C zullen overschrijden ... tot het de norm wordt. Dit betekent dat we op ramkoers liggen om binnen een veel kortere tijd de 2°C te overschrijden. En dan pas begint de klimaatellende!

CO2 en andere broeikasgassen

Wij, de steeds groter worden wereldbevolking die snel naar 7,5 miljard evolueert en steeds meer streeft naar de westerse levenswijze, stoot steeds meer CO2 uit door de verbranding van fossiele brandstoffen of door de reusachtige bos- en turfbranden in de evenaarszone voor de ontginning van landbouwgronden. Naast koolstofdioxide zijn ook waterdamp, stikstofoxides, ozon en zeker ook fluorverbindingen de belangrijke broeikasgassen die teruggekaatste warmtestralen absorberen. Vaak wordt het aardopwarmingsvermogen van gassen uitgedrukt in CO2-equivalenten. Zo is methaangas 28 keer sterker dan CO2. ⁽¹⁾

Naam	Formule	CO ₂ -equivalent
Koolstofdioxide	CO ₂	1
Methaan	CH ₄	28
Distikstofoxide (lachgas)	N ₂ O	265
Waterdamp	H ₂ O	Zie sectie over waterdamp
Chloorfluorkoolstofverbindingen	C _x F _y Cl _z	5700 tot 11 900
Zwavelhexafluoride	SF ₆	23 500
Ozon	O ₃	?

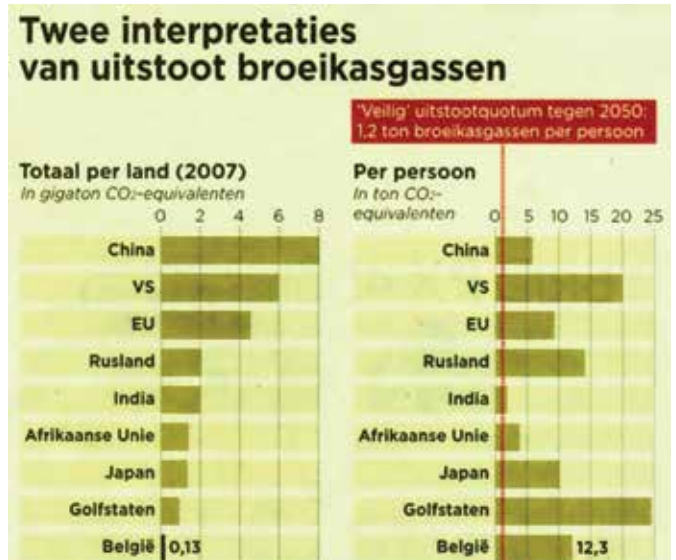
Als alle processen samen werken ⁽²⁾

De Stille Oceaan genereert stromingen en maritieme systemen die de gehele wereld beheersen. Vele fenomenen versterken mekaar waardoor de oceaan opwarmt en zeer verwoestende fenomenen ontstaan. Dat er een verband bestaat tussen de warmere oceanen en de opwarming van de aarde lijkt evident, maar hoe alles op elkaar inwerkt is helemaal niet duidelijk. Helaas zijn alle fenomenen nu wel samen actief!

Een drietal grote fenomenen, gekenmerkt door oscillaties of schommelingen in de tijd, versterken en veranderingen het klimaat. 'The Blob' is een uitzonderlijk warme zone in de zee langs de Noord-Amerikaanse kust van de Pacifiek. 'El Niño' of de Zuidelijke Oscillatie (ENSO), betekent dat tijdens quasi periodieke schommelingen van 2-7 jaar langs de evenaar in de oostelijke Grote Oceaan een sterke opwarming van normaal koel zeewater ontstaat. Last but not least de PDO of Pacifische Decadale Oscillatie, een systeem van circulerend warm en koud water in het noorden van de Stille Oceaan. In een 'koele' periode, die twintig tot dertig jaar duurt, koelt het westen van de Stille Oceaan af en warmt het oosten op en in een 'warme' periode gebeurt het omgekeerde. Als de opwarming van de aarde deze drie processen nog eens gaat versterken, begrijp je dat het helemaal niet goed zit want het resultaat is dat de oceaan enorme hoeveelheden extra warmte in de atmosfeer stoot.

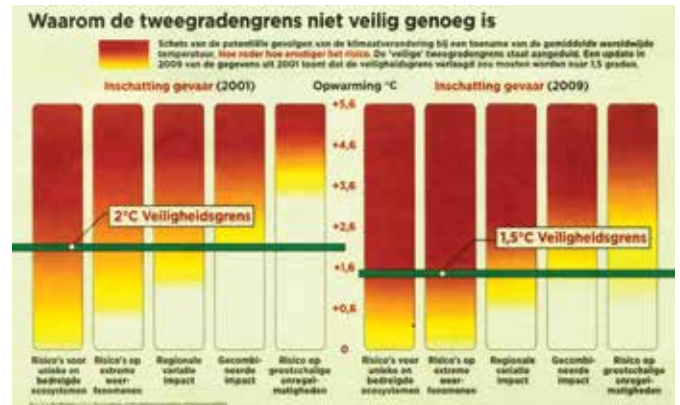
Cijfers

Cijfers zijn relatief! China is de grootste uitstoter van het broeikasgas CO2, maar als we kijken naar de uitstoot per inwoner zien we een totaal ander verhaal ontstaan en snappen we snel dat de grote problemen elders liggen.

(3)

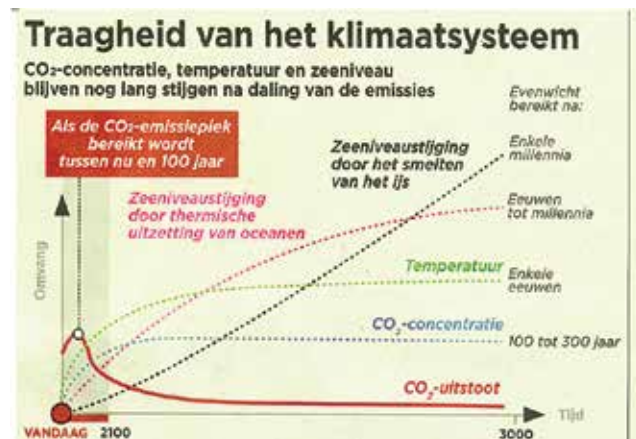
Ook de '2°C-grens' is relatief. Hoe meer klimatologen van het complexe en 'chaotische' systeem aarde begrijpen hoe beter men inziet dat we best niet voorbij de grens van 1,5°C gaan om erger te voorkomen. Zo ligt nu het risico voor unieke en bedreigde ecosystemen bij 1,5°C reeds hoger dan wat wetenschappers rond 2000 hadden ingeschat.

(4)

Wat voor de toekomst?

We moeten zo snel mogelijk af van de fossiele brandstof-economie waardoor de CO2-concentratie opnieuw snel kan dalen. Maar daarmee is de ellende nog niet voorbij. Door de inertie van ons systeem aarde zullen vele negatieve effecten nog honderden dan wel duizenden jaren doorwerken.

(5)

vervolg op pag. 15

Activiteitenkalender

 Met eigen wagens vanaf hoek Meiboomlaan-Lindenstraat (Roularta)	 Gezinsuitstap	 Publieksactiviteit	 Fietsuitstap
 Busuitstap	 Uitstapverantwoordelijke		 Uitstap geschikt voor fotograferen
 Lunchpakket meebrengen	 Vertrekkur	 Gids	 Leiding

Deelnemen aan onze activiteiten mogelijk met vrijetijdspas.

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld
op onze website: <http://www.natuurpuntmandelstreke.be/>

05-06 december 9:00-17:00 Vlamingveld 89 Jabbeke	optiekbeurs.be bij Kite Optics + vogelkijkdagen in Hoge Dijken, Roksempuit + fototentoonstelling in BC Grote Zaagbek	 Sights of nature 050 315001	Vr 11 maart 19:30 Zilverlink Meensestwg 412	Nacht van de steenuil Org. Steenuilenwerkgroep	 Ludo Mommerency
Zo 13 december 08:30-18:30	Daguitstap naar Damme en Uitkerke	 Piet Desmet	Zo 20 maart 10:00-11:30 Parking Babilliestraat	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke	
Ma 28 december 13:30-16:30 Verbrandhofstr 130	Kerstnestkasttimmer-actie	 Piet Desmet	Zo 17 april 10:00-11:30 Parking Babilliestraat	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke	
Di 12 januari 2016 19:00-21:00 't Achterhuis 's Gravenstraat 14	Amfibieënwerkgroep: Info over paddenoverzetacties Alle geïnteresseerden welkom	 Piet Desmet	Zo 24 april 08:30	Daguitstap Vlaamse Ardennen op erfgoeddag	
Za 16 & Zo 17 januari 2016	Het Grote Vogeltelweekend: Geef je tuinvogeltelling door zie ook p. 6		Vr 13 mei 19:00	Avondwandeling Tillegembos	 Wim Marichal
Vr 22 januari 2016 19:30 Zilverlink Meensestwg 412	Nieuwjaarsreceptie bestuursverkiezing Met beeldmateriaal van voorbije activiteiten	 Peter Hantson	Zo 15 mei 10:00-11:30 Parking Babilliestraat	Open natuurwandeling Kleiputten Rumbeke	
Zo 07 februari 08:00-19:00	Daguitstap naar het Veerse Meer en Schouwen	 Philippe Deprez	Vr 20 mei 19:00	Avondwandeling vleermuizen in Mariënstede	 Gudrun Sinnaeve
Ma 15 februari 20:00-22:00 DC Ten Elsberge Mandellaan 101 Roeselare	Infoavond over testamenten en legaten ism Velt Roeselare PS denk eraan dat er Dikketruiendag is :-) zie ook pag. 4	 Joost Verbeke	Zo 22 mei	Vroegmorgenwandeling in Staden	 Ivan Bruneel
Zo 28 februari 08:30	Daguitstap "Wintertoppers" Op zoek naar opmerkelijke vogels ahv waarnemingen.be	 Johan Plouvier	Vr 27 mei 19:00 Stroroutje Hazegoedweg	Avondfietstocht naar het Zonnebekepark	

Velt

- Ma. 18 jan. '16: (19u.30)** "Het kweken van groenten in verhoogde moesbakken" door Benoit Goderis
- Ma. 1 febr. '16: (19u.30)** Dr. Verhelst "De aangewezen kruiden voor elk orgaanstelsel"
- Zat. 5 mrt. '16: (09 – 11u.)** "zaden en hulpstoffen" bij Siegfried
- Zat. 5 mrt. '16: (14u.)** "Snoeilles" bij Danny door André Houthoofd
- Ma. 21 mrt. '16: (19u.30)** "Zélf je bodemverbeteraar maken met EM", door Jan Vermeulen
- Vr. 25. mrt.'16: (14u.)** "reinigende kruiden" door Rita Gesquiére, in Wijkhuis Zilverlink ism Natuurpunt Mandelstreke
- Za. 16 april '16:** "Ruilbeurs" ism Natuurpunt Mandelstreke
- Ma. 23 mei '16: (14u)** "een kruidige veggereceptie" met Rita.
- Ma. 13 juni '16: (14u.)** "workshop lavendel", met Rita; culinair, cosmetisch en medicinaal
- Alle info bij onze secretaris Marleen Deforche (051 20 18 00) of via info.roeselare@velt.be
Zie ook webpagina Velt-Roeselare: <http://veltroeselare.jimdo.com>

Natuurpunt "De Buizerd"

Werkdag Kikkerpaaiplaats

Za 5 en 19. december, 13:30 – 16:30
kikkerpaaiplaats Ingelmunster

We zijn al eind 2015 en de werkdagen komen eraan. De eerste werkdagen zullen plaatsvinden in de Kikkerpaaiplaats, en dit op: Zaterdag 5 december van 13h30 tot 16h30 en Zaterdag 19 december van 13h30 tot 16h30. Vooral kappen en maaien staan op het programma. Graag zelf zorgen voor werkhandschoenen en stevig schoeisel. Voor meer info mail gerust naar info@debuizerd.be

31ste ROMMELMARKT

NATUURPUNT - DE BUIZERD

Vrijdag 12 februari 2016

Zaterdag 13 februari 2016

Zondag 14 februari 2016

NIEUWE LOCATIE !!!

**VOORMALIGE OLV KERK, VLAKBIJ STATION
KORTRIJKSTRAAT 4, INGELMUNSTER**

Als VERKOPER : U kunt uw goederen binnenbrengen op:

Vrijdag 12 februari tussen 9h30 en 18h00

Zaterdag 13 februari tussen 8h30 en 11h00

De goederen worden gratis ingeschreven, geprijsd en uitgesteld, **u hoeft niet bij uw goederen te blijven** en er dient **geen standgeld** betaald te worden. Na de verkoop komt u uw geld en niet-verkochte goederen ophalen en dit op zondag 14 februari tussen 18h00 en 20h00. Bij verkoop wordt er 25% van de verkoopprijs afgehouden die naar het reservatenfonds gaat van Natuurpunt – De Buizerd.

- Voor goederen boven de € 200 gaat bij verkoop maximum € 50 naar de vzw.
- Wapens, levende en opgezette dieren, koraal, ivoor worden geweigerd.
- **Oude kledij, oude schoenen, oud textiel, oude tapijten en videocassettes worden geweigerd.**
- De inrichters behouden zich het recht voor om ook bepaalde andere goederen te weigeren.
- Voor sommige goederen kan een waarborg worden aangerekend om te vermijden dat deze niet terug worden afgehaald indien niet verkocht. Bij verkoop of terugname zal deze waarborg worden terug betaald.
- Voor grote hoeveelheden van éénzelfde soort neem je best contact op met iemand van het bestuur.

Je kan natuurlijk ook goederen gratis afstaan aan Natuurpunt – De Buizerd. Indien je van plan bent dit te doen, neem gerust contact op met iemand van het bestuur. Alvast bedankt!

Als KOPER : de goederen kunnen enkel bekeken en gekocht worden :

Zaterdag 13 februari tussen 13h30 en 18h30

Zondag 14 februari tussen 10h00 en 16h00

GRATIS INKOM

Je neemt mee wat je bevalt en betaalt aan de kassa. Eenvoudiger kan niet.

BRENG FAMILIE, VRIENDEN EN KENNISSEN OP DE HOOGTE VAN DEZE SFEERVOLLE EN GEZELLIGE ROMMELMARKT. NAPRATEN KAN IN ONZE GEZELLIGE BAR!

Meer info : Debeuf Hendrik 051/312162 0474/557670 (na 17h)
De Smet Kurt 051/300673 0473/900284 (na 18h)
Deleersnijder Pol 051/301423
Maes Bart 0473/482803 Maes Bart (na 18h)

Verantwoordelijke uitgever

NATUURPUNT - DE BUIZERD vzw

Bruggestraat 195
8770 Ingelmunster
Tel. 051 / 31.21.62

info@debuizerd.be

www.debuizerd.be

**FAIR
TRADE,
DAT PROEF JE**

Voor kwaliteitsproducten van eerlijke handel moet je in de Oxfam-Wereldwinkel zijn. De producten komen van vakmensen die hun werk grondig, in goede omstandigheden en met liefde doen. En dat proef je.

Een eerlijk alternatief,
met respect voor het Zuiden!

Oxfam-Wereldwinkel Roeselare
Noordstraat 156

OPEN:

Ma-vr: 9:00-12:00 & 13:30-18:00
Za: 10:00 - 18:00

Tel.: 051/20.88.55
roeselare@oww.be

OXFAM
Wereldwinkel
Roeselare

Origin'O – Roeselare & Julienne's groenten en fruitpakketten

Waar smaak en gezondheid
hand in hand gaan

De natuurvoedingswinkel van De Lochting
biedt dagelijks een uitgebreid assortiment aan
biogroenten en fruit, verse bereidingen,
een ruim aanbod vers brood en gebak,
en voor wie zelf aan de slag wil,
een volledig gamma biovoedingsproducten.

Ook voor biocosmetica en ecologische
schoonmaakproducten kunt u bij ons terecht.
De Lochting verzorgt ook wekelijks een verrassend,
streek- en seizoensgebonden groenten- en fruitpakket

genieten van nature
Origin'O

Oude Stadenstraat 15 - 8800 Roeselare
www.origino.be, www.julienne.be
www.lochting.be

Open: maand. t/m zat: 9 – 12 u en 14 – 18 u

Uit sympathie

Shanks
Making more from waste

Uw partner in afvalverwerking

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C
8800 Roeselare
Tel 051 - 23 20 11
Fax 051 - 23 20 19
www.shanks.be

vervolg van pag. 11

Indien we tegen het einde van deze eeuw een beduidende daling van de CO₂-uitstoot kunnen bewerkstelligen zal na enkele eeuwen, zoals voor de gemiddelde (hogere) temperatuur en CO₂-concentratie een evenwicht bereikt zijn. Dit evenwicht komt er pas na enkele millennia voor de zeeniveaustijging door het smelten van het ijs of de thermische uitzetting van het water. En het bereiken van een evenwicht betekent ook iets anders dan een terugkeer naar het huidige niveau of toestand. Zo is het wel duidelijk dat het beleid, van mondiaal tot lokaal, op twee paarden moet wedden. Een eerste is klimaatmitigatie (matiging, verzachting, vermindering), zoals het streven naar maatregelen die emissies van broeikasgassen verminderen of herbebossing stimuleren. Een tweede is klimaatadaptatie (ons aanpassen aan de effecten van een gewijzigd klimaat) waarbij de effecten van het veranderende klimaat en de mate waarin de samenleving in staat is om te reageren op die effecten de kwetsbaarheid voor dat veranderende klimaat van een land of streek uit maken. Zo zie je dat het klimaatverhaal het sociale verhaal doorkruist en rijke gebieden beter gewapend zijn tegen de nefaste gevolgen van de klimaatwijziging.

Raken de politici en technocraten er uit in Parijs en mogen we een consistent en sociaal klimaatplan verwachten voor de volgende 10 jaar? Ik weet het nu nog niet maar laat ons hopen dat

de mobilisatie voor de 'climate express' en de klimaatmars op 29 november een voldoende grote druk kan leggen op de onderhandelingen. De cijfers zeggen ons dat we geen tijd meer kunnen verliezen.

Voetnoten:

- (1) <https://nl.wikipedia.org/wiki/Broeikasgas>
- (2) De Morgen, DM focus p. 18 – 19 (5 november 2015)
- (3) De Morgen, 2009
- (4) idem
- (5) idem

Peter

Ingrijpen op hoog niveau

Belofte maakt schuld. Deze kans mochten we in Dadizele niet laten voorbijgaan, waar we in het herfstnummer al gewag maakten van huiszwaluwen die in kunstnestjes succesvol jongen grootbrachten. Met de directie van de basisschool 't Brugske hadden we afgesproken om van de stellingen voor de dakrenovatie gebruik te maken om er ook gierzwaluwbakken te plaatsen. Tot nu broedden ze in enkele kleine nissen onder de dakgoot, maar die moesten worden gedicht.

Op 8 oktober stonden voorzitter Peter en ik er, als stielmannen ingepakt en even de hoogte van de stellingen peilend waar we seffens met de houten nestbakken en werkgerief aan de slag moesten. Jolien en Clara, twee leerlingen van het zesde, stonden beneden in aanslag, gewapend met 2 camera's om een beeldverslag te maken voor de lokale schoolkrant. We voelden ons meteen veilig met beide waakzame meiden, van wie overigens deze foto's komen. Soepel en met zwier wrongen we ons en alle gerief de smalle ladders op.

De klus op ruim 10 m hoogte was dubbel: de oude kunstnestjes voor huiszwaluwen nakijken, verplaatsen of vervangen en 4 gierzwaluw-combibakken bevestigen, goed voor 12 gretige ouderparen. Die bevonden zich ongetwijfeld al op nog veel grotere hoogte ergens boven Centraal Afrika.

Het was al volop middagpauze toen we onze boormachines lieten zwijgen en een pak lichter én opgelucht de vaste grond weer konden opzoeken. De stelling kon nu helemaal afgebroken worden: op ladders zou dit een hachelijke onderneming geworden zijn. Met meer dan gewone nieuwsgierigheid wordt het uitkijken naar de terugkomst van zowel huiszwaluwen als wat later gierzwaluwen en of ze in hun nieuwe hoogbouw zullen intrek nemen. Je hoort er nog meer van, of zou je zelf eens gaan spieken bij de NO-gevel van de school in de Ledegemstraat? We zijn ook benieuwd naar jullie verslag!

Piet

Vliegt daar een Blauwvoet over zee, of een mythe? (deel 2)

De Blauwvoet van Conscience en Rodenbach

Rodenbach heeft de uitroep “Vliegt de Blauwvoet? Storm op zee!” niet zelf uitgevonden. Hij ontleende dit aan de in 1871 verschenen roman “De Kerels van Vlaanderen” van Hendrik Conscience (1812-1883). Dat was een verhaal over de Kerels, trotse zeelieden en kustbewoners. Jawel, dit zijn de Blauwvoeten van Kervyn de Lettenhove. Ze kwamen in opstand tegen de Isengrims, de bourgeoisie. Het verhaal speelt zich af in de 14e eeuw. In het boek van Conscience is de naam Blauwvoet prominent aanwezig. Het is er zowel de aanduiding van een volksgroep als van een soort vogel, en de naam is uiteraard aanwezig in de uitroep “Vliegt de Blauwvoet?”, die met het wachtwoord “Storm op zee!” beantwoord moest worden aan de poorten van een versterkte vesting van de Kerels. Die uitroep is de start van de latere verwarring over de identiteit van de Blauwvoet...

Al in het eerste hoofdstuk van “De Kerels van Vlaanderen” staat nochtans welke vogel de Blauwvoet is. De ridderdochter Dakerlia vaart samen met haar vader met een boot van Witzand (nu de kustplaats Wissant in Frankrijk) naar Sandeshove (nu Nieuwpoort). Zij doet haar verhaal tegenover haar vriendin Witta, en vertelt hoe zij tijdens die boottocht een vogel “met blauwe beenen” zag die volgens Conscience een Blauwvoet is:

Den vijfden dag na onze aankomst te Witzand, met eenen zachten, gunstigen wind, staken wij des morgens in zee. Het was weder en, ofschoon zeer verre van de kust, konden wij de zandduinen langs het strand in de zon zien schitteren. (...) Daar [nota auteur: ter hoogte van Calais] viel, nevens ons schip, een groote vogel uit de lucht, die duikelde en met eenen visch in den snavel opwaarts steeg. Deze vogel was een zee-arend en had blauwe beenen. Mijn vader zeide mij ter dier gelegenheid dat de Kerels van de zee-kust, om te betuigen dat zij stoute en behendige stuurlieden zijn, zich zelve Blauwvoeten noemen, dit wil zeggen: arenden der zee. Daarvan komt het, Witta, dat onze vijanden alle Kerels dien naam als een spotwoord toewerpen.’

En dan beschrijft Dakerlia de geweldige storm die losbrak, kort na het verschijnen van de vogel, en het schip met ondergang bedreigde...

In een voetnoot vermeldt Conscience over de Blauwvoet het volgende:

“Bij JOHANNES LEUNIS, Synopsis der drei Naturreiche, t. I, p. 81, wordt deze vogel dus opgegeven: Pandion Haliaetos. L. Flussadler. Fischaar, Entenstosser... BEINE BLAU.”

*Duikende Visarend met duidelijk blauwe poten
(foto: Michael Wulf, www.mikewulf.com).*

Met deze voetnoot wordt door Conscience heel nadrukkelijk aangegeven welke vogel hij met de Blauwvoet bedoelt, nl. de Visarend (nu *P. haliaetus*). In de tekst krijgt de vogel verkeerdelijk de Nederlandse naam Zeearend, want dat is natuurlijk een andere vogelsoort, nl. *Haliaeetus albicilla*. De Zeearend heeft trouwens in alle leeftijden duidelijk gele poten, en valt dus dadelijk af als blauwvoetkandidaat.

Zo erg blauw zijn de poten van de Visarend nu ook weer niet. Op internet kun je duizenden foto's van Visarenden raadplegen en er zijn er heel wat bij met vleeskleurige of lichtgrijze tot zelfs gelige (bevuilde?) poten. Op geschilderde afbeeldingen zijn ze vaker blauwgrijs. Hoe dan ook is blauwgrijs de overheersende poot- en klauwenkleur.

Conscience is voor zijn boek “De Kerels van Vlaanderen” dus op zoek gegaan naar een vogel die model kon staan voor de sterke en moedige Kerels van Vlaanderen. Hij kende het boek van Kervyn de Lettenhove met de beschrijving van de strijd tussen de Blauwvoeten en de Isengrims. Hij had ook gelezen dat die auteur de naam Blauwvoet voor de nogal strijdvaardige volksgroep afgeleid had van een soort roofvogel die zich heel stoutmoedig gedroeg. Kende Conscience de Visarend uit eigen ervaring? Dat weten we niet. Wel is zeker dat hij een natuurliefhebber was, toegang had tot allerlei bibliotheken en de Duitse natuurboeken van Leunis raadpleegde, uitgegeven in 1860. Conscience schreef trouwens zelf ook een natuurboek, nl. “Eenige bladzyden uit het Boek der Natuur” (1846). En Conscience vond wat hij zocht: een roofvogel met blauwe poten die in de ogen van een vissersvolk net zo stoutmoedig is als de Kerels of Blauwvoeten: de Visarend.

Dat hij verkeerdelijk de “Zeearend” vernoemt is niet zo verwonderlijk. In het Frans was ‘Aigle de mer’ een vaak genoemde naam voor de Visarend in natuurencyclopedieën van de 18e eeuw. We komen hier later op terug.

We zien ook even door de vingers dat Conscience meldt dat de arend de vis in de snavel nam bij het opstijgen. Dat doen Visarenden nooit (Bauer & Glutz von Blotzheim, 1987). Ze nemen de vis in de poten, meestal in één poot, en houden hem vast met de kop naar voor. De kans is groot dat Conscience geen verrekijker had en probeer dat dan maar eens goed te zien...

De Griekse wijsgeer Aristoteles beschreef al in 350 v.Chr. een in zee vissende arend in zijn “Geschiedenis van de dieren” (Arnott 2007). Hij schreef zelfs dat de Visarend aan één poot zwemvliezen had om te kunnen zwemmen terwijl hij een vis hield in zijn andere poot. Tot diep in de 18e eeuw schreven auteurs dat van elkaar over...

Storm op zee!

Albrecht Rodenbach heeft Conscience's boek “De Kerels van Vlaanderen” zeker gelezen. Daarin wordt verhaald hoe sommige aanhangers van de Blauwvoeten leven in een groot gebouw, dat met een muur en een gracht omringd is. Om het gebouw van Burchard, een welgestelde Blauwvoet, binnen te raken moet aan de toegangspoort op de vraag “Vliegt de Blauwvoet?” geantwoord worden met het wachtwoord “Storm op zee!”.

Een citaat uit het boek:

Hij [Blauwvoet Burchard] stapte hen vooruit en bracht hen door eenen afgelegen weg aan zijn landgoed, dat wel geen eigenlijke burcht was, doch waarvan het voorname gebouw eveneens met eenen hoogen muur en met eene diepe gracht was omsloten. Gansch alleen begaf hij zich over de brug tot bij de poort, en klopte daar op der Kerlen wijze, dit is te zeggen twee slagen en dan, na eene rust, nog een derden, hard en kort.

"Vliegt de Blauwvoet?" vroeg eene stem van binnen.

"Storm op zee!" antwoordde Burchard. "Doe open, Alijn [een poortwachter], ik ben het."

Als 19-jarige schreef Rodenbach in 1875 de tekst van het lied "De Blauwvoet", met in de laatste zin van de tweede strofe de later in de studentenbeweging bekend geworden uitroep: "Vliegt de Blauwvoet? Storm op zee!":

*Ei! Het lied der vlaamsche zonen,
met zijn wilde noordertonen,
met het oude vlaamsch Hoezee:
Vliegt de Blauwvoet - storm op zee!*

Dat Rodenbach met de Blauwvoet de Visarend van Conscience bedoelde is zeker. Hij vertaalde het Blauwvoetlied zelf in het Frans en daar werd "Vliegt de Blauwvoet! Storm op zee!" vertaald door "L'aigle vole! - l'Onde bruit" (letterlijke terugvertaling: "de arend vliegt! - de golven ruisen"). De "arend" wordt veel gebruikt in de heroïsche beeldtaal om macht en kracht uit te stralen, wat ongetwijfeld naar de wens van Rodenbach overeenkomt met het stoutmoedige karakter van de kreet. Rodenbach noemde zichzelf ook wel eens Blauwvoeter.

Uit die strijdkreet in het lied van Rodenbach is de Blauwvoeterij als naam voor de Vlaamsgezinde studentenbeweging ontstaan. De link met storm is enkel aan de fantasie van de schrijver Conscience toe te schrijven die het goed en strak klinkende wachtwoord 'uitvond'. Dat werd snel vergeten toen het lied bekender werd dan het boek, en men stelde de Blauwvoet nadien stevast als 'een zeevogel' voor met een meeuwachtig uiterlijk, die de grootste stormen kan trotseren... Zo vinden we dit toch terug in allerlei illustraties, het standbeeld van Rodenbach in Roeselare en op gedenktekens zoals de Heldenhuldezerken (zie verder). De Visarend als oorspronkelijke Blauwvoet raakte compleet uit beeld.

Gedenkteken aan de ingang van het Klein Seminarie in Roeselare, waar Rodenbach school liep, met de tekst van het Blauwvoetlied (foto Olivier Dochy).

Walter Deconinck & Olivier Dochy

sercu

office & automation

S

BRUGSESTEENWEG 380
8800 ROESELARE

de kantoorshop

voor bedrijf en privé

fax • kopie • print • computers
netwerken • internet • IT-service
tijdsregistratie • telefonie • meubilair
kasregisters • digitaal dicteren
toners & cartridges
papierwaren • schoolartikelen
eigen hersteldienst

VRIJE INGANG

www.sercu.be

Kerkuilen vinden hun stekje

Méér dan 10 jaar hangt er een “kerkuilenbak” bij ons in de hangar. Ieder jaar koesterden we stilletjes de hoop om deze bijzondere vogel te mogen verwelkomen rond onze woning... Helaas! Nochtans hebben we ieder jaar een koppeltje broedende steenuiltjes die zich goed voelen in de knotwilgen en zorgen voor een rijke kroost. Ook hebben we enkele jaren geleiden broedende grauwe vliegenvangers gehad en die hebben een 5-tal jongen groot gebracht. Pimpel- en koolmezen zorgen hier ook voor nageslacht. Zelfs een grote lijster vond hier een plaats om te broeden. De omgeving kan niet de oorzaak zijn, en we vroegen ons dikwijls af waarom het zo lang duurt vooraleer kerkuilen de weg vinden om hier te verblijven.

In augustus 2013 werd de “woonst” vernieuwd door de Kerkuilen-werkgroep ‘NP De Torenavalk Tielt’ en de bak werd ter plaatse gemaakt met garantie...”kerkuilen inbegrepen”. Als dit geen doorslaggevend argument was om de bak eens te vervangen!

Begin dit jaar vonden we enkele mooie pluimen, en ja ze waren afkomstig van een kerkuil (Tyto alba). Dus toch...was er al iemand op bezoek of zeg maar op verkenning geweest? Een paar weken nadien vonden we de eerste braakballen en “witte plekken” op de kasseien...Zou het toch lukken?

Met Luc Lambert, vriend en natuurfotograaf, hebben we dan een nachtcamera van ‘NP Mandelstreek’ gemonteerd in de kap van de hangar. De nacht daarop kon niet vlug genoeg voorbij zijn, en de volgende morgen was het eerste werk de camera controleren en.....waarlijk, we zagen op de beelden twee liefkozende kerkuilen op de balken zitten. Ja, we werden er stil van om naar die vertederende beelden te kijken! En of er gepaard werd, het kon niet op, dit kon moeilijk slecht aflopen.

Wat maakt de kerkuil tot zo’n bijzondere vogel? Is het zijn spookachtige verschijning, zijn mysterieuze leefwijze, of zijn soms angstaanjagende kreten die ons fascineren?

Vroeger werden kerkuilen door hun witachtig uitzicht gezien als geesten die een band hadden met heksen. Het beeld van “spookvogel” dat de kerkuil oproept is mede ontstaan door de geluiden die hij maakt. Hij sist, snurkt, en klappert met zijn snavel. Het platte hartvormig gezicht wordt gebruikt als een soort versterker waardoor het geluid nog luider klinkt. Vroeger waren veel mensen nog bijgelovig en ook bang van kerkuilen! Zij vonden uilen een “dodenvogel” of “nachtspook”. Als deze “dodenvogel” rond

uw huis vloog, betekende dat er spoedig iemand zou sterven. Het bijgeloof rond uilen was zo diep geworteld dat uilen als wraak aan de voordeur of aan de schuur werden gespijkerd om zich tegen boze geesten te beschermen. Het gebeurde dat de kerkuil jagend op insecten in het duister langs een verlicht huisvenster van een zieke vloog. Deze witte en krijsende verschijning met de zwarte ogen in het lichtschijnsel zag eruit als een spook die de zieke al uitnodigde hem naar de begraafplaats te volgen...

Nu we zeker waren dat de kerkuilen hun intrek hadden genomen hebben we natuurlijk gezorgd voor een rustige omgeving. Alle luidruchtige werken onder de hangar werden met plezier opgeschort voor later... Wanneer we laat thuis kwamen en heel traag opreden, zagen we de kerkuil soms wegzweven. ‘Oef’ zeiden we tegen elkaar, ‘ze zijn er nog’.

Op 28mei 2015 werd de bak gecontroleerd door de Kerkuilen-werkgroep ‘De Torenavalk’. Groot was onze verwondering, niet alléén 3 mooie uilskuikens, ook “pa en ma” kerkuil waren nog aanwezig in de bak. Vrouwtje Kerkuil was zelfs verleden jaar geringsd in Oostkamp, ja het is nog een jonge “madam”. De 3 jonge uilen met ook “meneer” de kerkuil werden ter plaatse geringsd. Ja, we hebben er een glaasje op gedronken!

Tijdens het voeren, hebben Luc Lambert en ik menige schuiltentjes gebouwd, zachte verlichting aangebracht onder de hangar zodat de kerkuilen daar géén problemen zouden hebben tijdens het filmen. We hebben de filmset stelselmatig opgebouwd zonder de kerkuilen te storen en hebben werkelijk héél mooie opnames kunnen maken. De ene muis na de andere werd aangevoerd en dit was natuurlijk een spectaculair gebeuren. Prachtige beelden van prooioverdracht, uil op balk met slingerende muis in bek wachtend op het gepaste moment om hun kroost te voederen. Een mooi moment was ook hoe de kerkuil boven op de bak zat met een prooi en zo de grote jonge uilen trachtte naar buiten te lokken om hun toch aan te sporen voor een vliegcurcus.

Op de spijkskaart is de muis hun topgerecht. Hoewel op de beelden toch ook een “rattenjong” te zien is. Vooral veldmuizen, spitsmuizen maar ook wel woelmuizen staan op hun menukaart. Deze vormen voor 98% de kerkuilenkost. Vogels (mussen en spreeuwen), amfibieën en allerlei ongewervelde diertjes zijn slechts tussendoortjes en vullen het menu voor slechts 2% aan. De veldmuis is wel zijn favoriete gerecht omdat die zo talrijk

GRONDSTOFFEN
VOOR DE CHAMPIGNONTEELT

Kachtemsestraat 330 - 8800 Roeselare - 051 26 55 80 - www.sterckx.com

voorkomen. Bij gebrek aan veldmuizen is de bosspitsmuis een belangrijk alternatief. Maar deze muizen hebben door hun gewicht (9 tot 13 gram) minder voedingswaarde dan de veldmuizen (14 tot 40 gram). In de winter vooral met veel sneeuw is de huisspitsmuis één van de belangrijkste prooidieren omdat kerkuilen en deze muizen zich ophouden in de omgeving van gebouwen, schuren, hooimijten, houtstapels enz...

Het is onvoorstelbaar hoe sterk hun gehoor is. Die kunnen werkelijk een muis horen knagen van op grote afstand. Ja, we moesten wel heel stil zitten op onze stoel in de schuiltent, het minste dat je bewoog draaiden ze direct hun kop vanwaar dit geluid kwam. Zelfs zachtjes geeuwen of zuchten van vermoeienis door de lange nachten was voor hen onmiddellijk het signaal dat ze niet alléén waren. Het ontkurken van een flesje bier (méér dan één) was natuurlijk een makkie voor de uil om ons aan te staren met zijn grote ogen en strenge blik.

Enkele weken geleden werden we wakker gemaakt rond 4u in de nacht, van twee verschillende huiveringwekkende geluiden. Na geknipper met de ogen, en de oren gespist te hebben hoorden we eerst het uitdagend geluid van een steenuil en daarna het grommen van de kerkuil, dit vlak aan de venster van onze slaapkamer in de lindeboom, hoe durfden ze zo onze nachtrust verstoren! Dit duurde wel een tijdje en er kwam maar géén overeenkomst tussen die twee, ik heb dan maar het venster eens helemaal opgedaan, en toen werd het weer muisstil in de nacht... Niet direct terug geslapen natuurlijk, nadat we zo wakker werden gemaakt door die ijselijke kreten.

We zijn nu begin november en de kerkuilen zijn er nog altijd. Binnenkort wordt de bak gecontroleerd en wie weet zijn ze opnieuw gestart met een tweede broedsel? Misschien weer een bange tijd tegemoet voor de muizenfamilies?

Uiteraard zullen we jullie laten genieten van de mooie filmreportage van "onze kerkuilen", gefilmd door Luc Lambert en dit op de Nieuwjaarsreceptie van NP op vrijdagavond 22 januari 2016 in De Zilverlink.

Daarom vriendelijke uitnodiging om erbij te zijn, en wie weet... lezen we nog iets voor uit "De Fabeltjeskrant" van Meneer de Uil?

Willy en Leen De Ruyter
foto's: Luc Lambert

**HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN**

**BVBA
HOUTHANDEL CARPENTIER**

**Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLEDE
TEL 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52**

**Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele
tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13
defieuwdruk@skynet.be**

Goudhaantjes boven en onder de grond

*Taalvaardige voetbalverslaggevers goochelen graag met vogelnamen: soms speelt de ene ploeg de andere tureluur en dan kraaien de toeschouwers van de pret, als twee kemphanen het na duw- en trekwerk met elkaar aan de stok krijgen komt de fluitert tussenbeide, de spelers van Sint-Truiden worden vanwege hun knalgele uitrusting steevast de kanaries genoemd en elke ploeg is steeds weer opzoek naar een witte merel of een goudhaantje. Toeval of niet, maar terwijl het Roeselaarse elftal in het nabije Schierveldestadion zich op een van die vele schitterende herfstzondagen in het zweeft aan het voetballen was, weerklonk een hoog onophoudelijk geroep vanuit het struikgewas: twee 'echte' goudhaantjes (*Regulus regulus*) gleden van takje tot takje naar beneden om ten slotte in de vijver een bad te nemen. Van de observerende tuinier trokken ze zich weinig aan.*

Zoals bekend behoort het goudhaantje samen met zijn neefje het vuurgoudhaantje (*Regulus ignicapillus*) tot onze kleinste vogeltjes. Ze wegen maar 4 tot 7 gram, nauwelijks de helft van een pimplamees. Ze vertoeven het liefst in hoge naaldbomen maar men treft ze ook in meidoorns of klimop aan. In de herfst trekken ze naar het zuiden. Sommigen overwinteren bij ons, maar anderen verkiezen Spanje of zelfs Noord-Afrika. Wat een odyssee voor een lilliputter van amper 9 cm.!

Net zoals de bijna even kleine winterkoning toont het goudhaantje zich altijd rusteloos. Hij vliegt van tak tot tak en klimt vaak ondersteboven langs de twijgen op zoek naar spinnen en insecten. Met de winterkoning hebben ze ook hun Latijnse naam gemeen: *regulus* betekent immers 'koninkje'. Hun onophoudelijk geroep (een hoog si-si-si) verradt hun aanwezigheid. Hun nesten zijn 'hangmatjes' van haar en mos, met elkaar verbonden door spinrag, en opgehangen aan de onderzijde van een tak van een naaldboom of tussen klimop. Er worden zeven tot tien eieren gelegd die grijs- tot geelachtig wit van kleur zijn en een koppel zorgt voor twee tot drie broedsels per jaar. Deze hoge productiviteit – jaarlijks zorgen zij voor twintig nakomelingen of meer – is wel nodig want goudhaantjes zijn heel gevoelig voor strenge winters, wanneer hun voedsel (insecten) vrijwel onvindbaar is. Op koude nachten kunnen ze tot twintig procent van hun lichaamsgewicht verliezen. 'Was afvallen maar zo eenvoudig', hoor ik sommige lezers zuchten. Daar tegenover staat dat ze bijna de hele volgende dag door moeten eten om weer op hun gewicht te komen. Ze hebben zo'n twee gram voedsel per dag nodig en als je dat vergelijkt met hun totale gewicht betekent die twee gram een kolossale hoeveelheid.

Goudhaantjes tonen zich soms heel vindingrijk in hun zoektocht naar voedsel. Zo zweven ze als een kolibrie boven of naast een spinnenweb om er vastzittende insecten uit te vissen, allicht tot grote frustratie van de spin zelf. De vogeltjes zijn weinig schuw en laten zich vrij gemakkelijk benaderen. Daarom waren zij vroeger al bekend bij een groot publiek, dat hen bedacht met lieve streeknamen zoals bergsijsje, goudsbloem, sparsesjesje, Sint-Maartensvogeltje of mastpiepertje.

De paartijd loopt van april tot mei. Als het mannetje een aantrekkelijk vrouwtje in het vizier heeft, probeert hij haar te imponeren door zijn oranje kuif op te zetten. Hiermee hoopt hij ook andere mannelijke concurrenten af te schrikken. Als de liefdesvonk overslaat begint het nieuwe paar met het bouwen van een nest. Anders dan de meeste vogels bouwen zij twee nesten en de bouw zelf kan wel twee weken duren. Bij de goudhaantjes is het broeden vrouwenwerk en daarna worden de kuikens eerst alleen door de kersverse vader gevoerd. Daar-

door kan het vrouwtje naar het tweede nest vliegen, waar zij opnieuw eieren legt en uitbroedt.

De waarneming van goudhaantjes in mijn tuin was toch niet zo toevallig want de webstek van Natuurpunt maakte op 16 november gewag van een 'topjaar' en een 'invasie' van goudhaantjes. In oktober werden bijna 5.000 trekkers geteld en dat is spectaculair meer dan de vorige jaren. De tellingen op de Waddeneilanden liggen zelfs nog een stuk hoger. Het grote aantal ligt deels aan de gunstige oostenwind maar ook de zachte winter van 2014-2015, die de bestaande populatie grotendeels heeft gespaard, kan hiervan de oorzaak zijn.

Terwijl wij ons verheugen in de aanwezigheid van deze dapperen en sympathieke vogeltjes, kruipen andere, nog veel kleinere goudhaantjes in de donkere tuingrond om de koude maanden te trotseren. De naam goudhaantjes behoort immers ook toe aan een kevergroep (subfamilie Chrysomelinae), die uit tientallen soorten bestaat en waarvan de coloradokever de bekendste is. Ook het rozemarijngoudhaantje (*Chrysomelina americana*) is een van hen. Ondanks zijn lieflijke naam en het mooie glanzende keverschild brengt deze van oorsprong mediterrane kever veel schade toe aan de kruiden waar ze op voorkomen: tijm, lavendel, salie, rozemarijn. Het diertje reist vaak mee met toeristen en heeft in onze streken geen natuurlijke vijanden. U merkt het: het ene goudhaantje is het andere niet.

Tekst: Johan Strobbe
Foto's: Johan D'haenen

Roos - Rosa sp.

Er bestaan zoveel soorten rozen dat ik geen Latijnse soortnaam heb bijgevoegd. Bij ons in het wild komt de Hondсроos of Rosa canina het meest voor. Verder komt ook de Eglantier of Rosa rubiginosa in het wild voor, hier en daar in de duinen. Als je wrijft op de groene blaadjes dan ruikt deze roos naar appeltjes. In de duinen heb je ook het mooie crèmekleurige Duinroosje of Rosa pimpinellifolia met donkerpaarse tot zwarte bottels die heel rijk zijn aan Vitamine C. Aangeplant maar vaak verwilderd kan je de Rimpelroos of Rosa rugosa met grote, 2 tot 3 cm brede rozenbottels tegenkomen. In principe zijn alle rozenblaadjes of bottels van onbespoten rozen eetbaar.

Laten we het nu verder hebben over de Hondсроos. Rosa komt van het Grieks Rodon en dat betekent rood. Canina betekent hond en dit zou zijn afgeleid van een oud geloof dat de wortel van deze plant de beet van een dolle hond zou kunnen genezen en zo hondsdelheid zou voorkomen. Volgens andere bronnen zou er een verband kunnen bestaan tussen de vorm van de stekels en de tanden van een hond.

Hondсроos verkiest een licht kalkrijke grond in het zonlicht en staat niet graag met de wortels in het water. Je vindt ze langs bosranden, in struikgewas, in heggen, in duinen en langs wegen. Het is een tot 5 m groot wordende, winterharde, bladverliezende heester met een krachtige wortelbundel. De takken dragen stevige, haakvormige stekels. De blaadjes zijn gesteeld en oneven geveerd, bestaande uit 5 tot 7 eironde tot elliptische deelblaadjes met gezaagde rand. Ze bloeit in juni-juli met witte tot roze bloemen met 5 kroonblaadjes, veel meeldraden en driehoekige kelkblaadjes. De rozenbottels zijn eivormig en bij rijpheid felrood. De bottels zijn een rijke bron van vitamine C, koolhydraten, pectine, vitamine B1, B2, B3, B5, K en E. Door het Vitamine C gehalte kan je de rozenbottels inzetten bij vermoeidheid door vitamine C tekort, bij herstel na ziekte, bij zwakke weerstand of bij bloedarmoede. Het sap dat je verkrijgt bij het centrifugeren van rozenbottelmoes kan worden aangewend bij een droge huid. De rozenbottels worden al duizenden jaren gegeten. In Engeland heeft men zaden teruggevonden in het 2000 jaar oude lijk van een neolithische vrouw. Bij opgravingen in Egypte vond men rozenkransen uit de 2de eeuw. De oude Grieken gebruikten rozenazijn bij zonnebrand. De Romeinen kweekten rozen voor feestelijkheden, baden en parfums. In de Middeleeuwen werd de roos het symbool van de liefde en werd ze gebruikt voor Maria-verering.

Recepten

-Van ontpitte rozenbottels kan je jam, gelei of siroop maken. Een beetje kaneel en kardemom kan een extra smaak geven.

-Vul een confituurpot met verse, geurende rozenblaadjes en overgiet met een neutraal riekende olie, bv slaolie of zoete amandelolie. Laat de pot 3 weken in de zon staan. Zeven. Doe terug rozenblaadjes in de pot en giet er dezelfde olie op en laat nog eens 3 weken staan. Je bekomt een lekker geurende huidolie. Eventueel kan je een paar druppeltjes etherische olie van roos (heel duur!) bijdoen.

-Vul een confituurpot met rozenblaadjes. Overgiet tot op een derde met vloeibare honing. Vul je bokaal vervolgens met cognac. Sluit de pot en schud goed. Laat het mengsel minstens 6 weken trekken. Zeven. Zo bekom je een rozenlikeur.

-Neem 300 gr rozenbottels en breng ze aan de kook tot ze zacht zijn. Als je ze plukt na een vorstperiode hoeft je ze niet meer te koken. Doe alles door een zeef om vellen en pitten te verwijderen. Voeg bij de bekomen moes 50 gr suiker. Indien het mengsel te vloeibaar is, kan je het dikken met een beetje maïzena. Je kan dit dessert warm of koud serveren, eventueel met een lepeltje room.

Smakelijk.

Rita

BANDEN VANDEWALLE

Al meer dan 25 jaar uw bandenspecialist!

Voor alle Auto-, Vrachtwagen-, & Landbouwbanden.

TEL: 051.70.33.68

www.bandenvandewalle.be

Sint-Jansstraat 161, 8840 Staden

Ma-Vrij: 8u-12u & 13u-18u Zat: 8u-12u

Volg ons vanaf nu ook op

Werkingsgebied

Bestuur Mandelstreke:

voorzitter: Peter Hantson - 051 203 063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be
ondervoorzitter: Wim Marichal - 0476 307 762
 ondervoorzitter@natuurpuntmandelstreke.be
secretaris: Philippe Deprez - 050 347 824 - secretaris@natuurpuntmandelstreke.be
penningmeester: Johan Plouvier - 051 226 678
 penningmeester@natuurpuntmandelstreke.be
redacteur: Koen Maes - 051 727 001 - redacteur@natuurpuntmandelstreke.be
materiaalman: Willy De Ruyter - 051 697 796
 materiaalman@natuurpuntmandelstreke.be
communicatie: Wim Marichal - 0476 307 762
 communicatie@natuurpuntmandelstreke.be
natuur- en milieueducatie: Piet Desmet - 051 225 852
 natuur.mandelstreke@gmail.com
bestuursleden:
 Michael Parmentier - 0483 638 090 - michael.parmentier@hotmail.com
 Martine Lakiere - 0479 780 002 - martine.lakiere@telenet.be
 Johan Hanssens - 051 309 199 - johanhanssens@fulladsl.be
 Koen Vandepitte - 0478 394 677 - vandepitte.koen@skynet.be
 Ria Wyffels - 050 211 392 - riawyffels@yahoo.com

vogelwerkgroep: Koen Vandepitte - 0478 394 677
steenuilwerkgroep: Ludo Mommercy - 051 225 280
 steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreke.be
conservators De Kleiputten: Piet Desmet en Dirk Vandewalle - 051 22 02 35
 de.wijze.eik@skynet.be
webmaster: Filip De Keyser - webmaster@natuurpuntmandelstreke.be
lay-out: Johan D'haenen - 0485 953 435 - layout@natuurpuntmandelstreke.be

Bestuur kern De Reiger:

voorzitter: Jean-Pierre Vandamme - 051 771 213 - jeanpierre vandamme@skynet.be
secretaris: Filip Cardoen - 051 770 159 - info@filipcadoen.be
bestuursleden:
 Bart Debaes - 051 229 088 - bdebaes@yahoo.com

Bankrekening van Natuurpunt Mandelstreke:

BE51 9799 6273 0762 p/a Klokkeputstraat 93, 8800 Roeselare

Bankrekening van Natuurpunt Kern De reiger

BE82 4664 3681 6168 p/a Procureurstraat 15, Moorslede

Website: www.natuurpuntmandelstreke.be

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganse gezin = €27

(tijdschriften DWW 4x en Natuur.blad 4x) op rekening **BE17 2300 0442 3321** van Natuurpunt vzw - Coxistraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften:

Natuur.focus (4x) = €11 en Natuur.oriolus (4x) = €10 of samen €17

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €6 op **BE51 9799 6273 0762**

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelstreke

(vanaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening **293-0212075-88** van Natuurpunt Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3567, Mandelstreke".

Giften voor Steenuilenwerkgroep

(vanaf € 40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekeningnummer **230-0524745-92** van Natuurpunt Studie vzw, met vermelding "Steenuilenwerkgroep - project 2492"

Werken mee aan dit nummer:

Walter Deconinck, Philippe Deprez, Johan D'haenen, Willy De Ruyter, Piet Desmet, Olivier Dochy, Rita Gesquiere, Johan Hanssens, Peter Hantson, Koen Maes, Johan Strobbe

Foto's cover: boven: Steenuil (Luc Feys) - onder: Gauthier & Jonas (Michel Parmentier)

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen 1 februari 2016

Druk: Defieuwdruk

Oplage: 1200 exemplaren

Dit blad wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier... Respecta mat 115 gr. 100% recyclage

Personalia

We betuigen onze innige deelneming bij het overlijden van **Andrea Vankeirsbilck**, echtgenote van Norbert Lakiere en mama van bestuurslid Martine. Andrea overleed op 25 november 2015 op 78-jarige leeftijd.

Spaarbank
Verzekeringen
Leningen
Beleggingen

KANTOOR BABYLON - FSMA 26672 cAcB
Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

LIEVEN MESSEYNE - FSMA 104258 cAcB
Leenbosstraat 16, 8830 Gits, 051 20 10 86
Ieperstraat 768, 8830 Hoogdele, 051 24 45 52

KANTOOR VANHAECHE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksestweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

*Altijd
een groen
streepje
voor ...*

Grafisch ontwerp
Filip CARDOEN
Filipcardoen.be

DESOTEC
ACTIVATED CARBON

Pure.

ACTIEVE KOOL

REACTIVATIE

FILTERS

SERVICE

DESOTEC ACTIVATED CARBON NV-SA
Regenbeekstraat 44 - 8800 Roeselare Belgium /
Tel. +32 51 24 60 57 / Fax +32 51 24 59 16 /
info@desotec.com / www.desotec.com

dh | demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - 8800 Roeselare
tel.: 051 69 00 30 - fax: 051 69 00 31
info@davidtshubert.be - BE 442 678 603

BROUCKE
Kachel & SpeksteenCenter

Uw specialist in:
Speksteenkachels, Pelletkachels,
Gas- en houtkachels/haarden,
Uitbouw van A tot Z,...

WWW.BROUCKE.BE
INFO@BROUCKE.BE

uitvaartcentrum

Werbrouck

051 25 16 35
24u/24u en 7/7 dagen

- ▶ organisatie uitvaart van A tot Z
- ▶ persoonlijke dienstverlening
- ▶ respect voor uw wensen
- ▶ nabestaandenzorg
- ▶ uitvaartverzekeringen
- ▶ bijstand voor, tijdens en na het overlijden
- ▶ eigen rouwdrukwerk

Bruanestraat 27 | 8800 Roeselare
tel. 051 25 16 35 | fax 051 25 16 65
werbrouck@dela.be
www.uitvaartcentrum-werbrouck.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI OPTIK

Leica

ZEISS

Bynnex

LYNX HD

8x30
10x30

KITE OPTICS

www.kiteoptics.com

UITZONDERLIJKE
LEDENWIJZING!

SIGHTS OF NATURE

Natuurpunt Optiekshop
Sights Of Nature

Pieter De Conincklaan 108
8200 Brugge
T 050 31 50 01
F 050 31 66 47
www.sightsofnature.be